

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēkļu un pavairojamā materiāla jomā

Ineta Jēkabsone, Lauksaimniecības departamenta Lauksaimniecības
resursu nodaļas vadītāja vietniece

21.03.2017.

Zemkopības ministrija

Saturs

- ❑ Eiropas Savienības likumdošanas aktualitātes sēklu aprites jomā.

- ❑ Latvijas normatīvie akti:
veiktās izmaiņas 2016.un 2017.gadā.

- ❑ Valsts subsīdijas un brīvprātīgs saistītais atbalsts.

Zemkopības ministrija

ES aktualitātes sēklu likumdošanā

2016.gada 5.janvārī ir pieņemta Komisijas Īstenošanas direktīva 2016/11/ES, ar ko groza II pielikumu Padomes Direktīvai 2002/57/EK par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību.

- Mērķis: noteikt minimālo šķirnes tīrību hibrīdajām rapša sēklām.

Zemkopības ministrija

ES aktualitātes sēklu likumdošanā

2016. gada 3.martā ir pieņemta Komisijas Īstenošanas direktīva 2016/317, ar ko attiecībā uz sēklu iepakojumu oficiālo etiķeti groza Padomes Direktīvu 66/401/EEK, 66/402/EEK, 2002/54/EK, 2002/55/EK, 2002/56/EK un 2002/57/EK.

- Mērķis: noteikt oficiāli piešķirto sērijas numuru sēklu oficiālajās etiķetēs.
- Direktīvas ieviešanas termiņš – 2017.gada 31.marts.

Zemkopības ministrija

ES aktualitātes sēklu likumdošanā

2016. gada 1. decembrī ir pieņemta Komisijas Īstenošanas direktīva (ES) 2016/2109, ar ko groza Padomes Direktīvu 66/401/EEK, lai iekļautu jaunas sugas un precizētu sugas *Lolium x boucheanum* Kunth botānisko nosaukumu.

- Mērķis- iekļaut direktīvā jaunas tauriņziežu sugas un precizēt hibrīdās airenes latīnisko nosaukumu.
- Direktīvas ieviešanas termiņš – 2017.gada 31.decembris.

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

- 2016.gada 5.janvārī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 12 «Kartupeļu sēklaudzēšanas un sēklas kartupeļu tirdzniecības noteikumi».
- 2016.gada 14.jūnijā pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 13.februāra noteikumos Nr. 120 «Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi».
- 2016.gada 16.augustā pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 22.februāra noteikumos Nr. 140 «Latvijas augu šķirņu kataloga nolikums».
- 2016.gada 16.augustā pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 24.jūlija noteikumos Nr. 518 «Augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas noteikumi».
- 2016.gada 20.decembrī pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 13.aprīļa noteikumos Nr. 352 «Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi».

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

- 2017.gada 14.martā pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 14.augusta noteikumos Nr. 554«Biešu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi».
- 2017.gada 21.marta Ministru kabineta sēdē tiek skatīti grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 29.jūnija noteikumos Nr. 592«Dārzeņu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi».
- 2017.gada 21.marta Ministru kabineta sēdē tiek skatīti grozījumi Ministru kabineta 2016.gada 5.janvāra noteikumos Nr. 12 «Kartupeļu sēklaudzēšanas un sēklas kartupeļu tirdzniecības noteikumi».
- Tuvākajā Ministru kabineta sēdē tiks skatīti grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 17.februāra noteikumos Nr. 152 «Lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi».

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

Ministru kabineta 2016.gada 14.jūnija noteikumi Nr.379 «Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 13.februāra noteikumos Nr.120 «Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi»

veiktās izmaiņas:

- 1) precizēta sēklaudzētāju, sēklu sagatavotāju, saiņotāju, ievēdēju un tirgotāju reģistrācijas kārtība, ieviešot „klusēšanas un piekrišanas” principu;
- 2) ieviestas direktīvas 2015/1955/ES prasības attiecībā uz hibrīdo miežu šķirņu sertifikāciju, attālumiem starp putekšņu avotiem un šķirnes identitātes un tīrības prasības;
- 3) ieviestas Direktīvas (ES) 2016/317 prasības, paredzot oficiālajā etiķetē norādīt oficiāli piešķirto sērijas numuru;
- 4) palielināts mitruma saturs, ar kādu pieļaujams sertificēt griķu sēklas;
- 5) svītrotas aktualitāti zaudējušās normas.

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumi Nr.867 «Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 13. aprīļa noteikumos Nr. 352 „Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi” veiktās izmaiņas:

- ieviestas Direktīvas (ES) 2016/11/ES prasības, diferencējot rapša hibrīdo šķirņu tīrību sertificētai sēklai, nosakot šķirnes tīrību - 90 % ziemas rapsim un 85 % vasaras rapsim;
- ieviestas Direktīvas (ES) 2016/317 prasības, paredzot oficiālajā etiķetē norādīt oficiāli piešķirto sērijas numuru;
- **noteikumi papildināti ar soju (*Glycine max*), nosakot prasības tās sēklaudzēšanai un sēklu tirdzniecībai;**

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumi Nr.867 «Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 13. aprīļa noteikumos Nr. 352 „Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi” veiktās izmaiņas:

- noteikumi papildināti ar normu, ka arī **balto sinepju** sēklas var saņņot nelielā iesaiņojumā – nepārsniedzot **1000gramu**;
- precizēts šķiedras un eļļas linu nosaukums - Sējas lini (*Linum usitatissimum* L.);
- ieviests „klusēšanas un piekrišanas” princips sēklaudzētāju reģistrācijā.

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 5. janvāra noteikumos Nr. 12 „Kartupeļu sēklaudzēšanas un sēklas kartupeļu tirdzniecības noteikumi” veiktās izmaiņas:

- noteikts parauga lielums kartupeļu mātesaugu pārbaudēm;
- noteikumi papildināti ar normu, ka sēklu tirgotājs ir atbildīgs par sēklu uzglabāšanu, lai nodrošinātu to atbilstību pavaddokumentos norādītajai kvalitātei;
- precizēts sēklas sertifikāta derīguma termiņš - papildinot noteikumus ar normu, ka *sertificējot sēklu pēc novākšanas gada 31. decembra, sertifikāta derīguma termiņu nenosaka;*
- ieviestas Direktīvas (ES) 2016/317 prasības, nosakot, ka oficiālajā etiķetē jānorāda oficiāli piešķirtais sērijas numurs.

Zemkopības ministrija

Aktualitātes sēklu likumdošanā Latvijā

Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 17.februāra noteikumos Nr. 152 „Lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi” veiktās izmaiņas:

- precizēta sēklaudzētāju, sēklu sagatavotāju, saiņotāju, ievadēju un tirgotāju reģistrācijas kārtība, ieviešot „klusēšanas un piekrišanas” principu;
- precizēta minimālā dīgstspēja **miežabrāļa** bāzes un sertificētai sēklai, nosakot minimālo dīgstspēju - **70%** (*bija 75%*);
- ieviestas Direktīvas (ES) 2016/317 prasības, nosakot, ka oficiālajā etiķetē jānorāda oficiāli piešķirtais sērijas numurs;
- precizēts vasaras un ziemas vīķu nosaukums - norādot to botānisko nosaukumu – **sējas** un **smilts** vīķi.

Zemkopības ministrija

Aktualitātes pavairojamā materiāla likumdošanā Latvijā

2017.gada 3.janvārī ir pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 16 «**Augļu koku un ogulāju šķirņu saraksta veidošanas noteikumi**» kas nosaka:

- 1.1. prasības un kārtību, kādā šķirnes iekļauj un uztur Augļu koku un ogulāju šķirņu sarakstā, kā arī izslēdz no tā;
- 1.2. prasības šķirnes aprakstam un tā atzīšanas kārtību;
- 1.3. kārtību, kādā glabā un publicē ar šķirņu saraksta veidošanu saistīto informāciju;
- 1.4. ar šķirņu sarakstu saistītās informācijas apmaiņas kārtību.

Līdz šim ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem kā obligāta prasība nebija noteikta augļu koku un ogulāju šķirņu registrēšana.

Zemkopības ministrija

Aktualitātes pavairojamā materiāla likumdošanā Latvijā

2017.gada 7.februārī ir pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 76 «**Augļu koku un ogulāju pavairošanas materiāla atbilstības kritēriju un aprites noteikumi**».

- noteikumos ir ietvertas jaunas direktīvās noteiktās prasības attiecībā uz pirmsbāzes, bāzes un sertificētu materiālu;
- attiecībā uz standarta materiāla audzēšanu un tirdzniecību pārsvarā ir saglabāti līdz šim esošie nosacījumi.

Zemkopības ministrija

Aktualitātes pavairojamā materiāla likumdošanā Latvijā

Šķirņu iekļaušanai šķirņu sarakstā ir paredzēts pārejas periods.

**Šķirnes, kas nav iekļautas šķirņu sarakstā varēs
tirgot līdz 2018. gada 31. decembrim**

(Norma noteikta MK 07.02.2017. noteikumos Nr.76
«Augļu koku un ogulāju pavairošanas materiāla
atbilstības kritēriju un aprites noteikumi»)

Zemkopības ministrija

Valsts subsīdijas

Augkopības subsīdiju sadaļas 2017.gadā:

- Atbalsts augu gēnu bankas, centrālās datubāzes un molekulārās pasportizācijas laboratorijas darbības nodrošināšanai.
- Atbalsts kultūraugu genofonda saglabāšanai un šķirnes identitātes pārbaudei.
- Atbalsts augsnes minerālā slāpekļa monitoringa īstenošanai.
- Atbalsts kvalitatīvas sēklas sagatavošanai un izmantošanai.
- Atbalsts selekcijas materiāla novērtēšanai integrēto lauksaimniecības kultūraugu audzēšanas tehnoloģiju ieviešanai.

Zemkopības ministrija

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

Izmaiņas, sākot ar 2017.gadu:

- Ar 2017.gadu, lai saņemtu brīvprātīgu saistīto atbalstu par sertificētu kartupeļu, stiebrzāļu un lopbarības augu, kā arī labības sēklu, tiek noteikts **sertificētu sēklu minimālais ražības apjoms no hektāra konkrētai sugai.**
- Stiebrzāļu un lopbarības augu brīvprātīgā saistītā atbalsta shēma tiek papildināta ar **Auzeņaireni.**

Zemkopības ministrija

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

Sertificētu sēkļu minimālais ražības apjoms (t/ha)

Kultūraugu sugas	t/ha
STIEBRZĀLES	
Pļavas timotiņš	0,10
Pļavas auzene	0,10
Sarkanā auzene	0,10
Daudzziedu viengadīgā airene	0,32
Hibrīdā airene	0,30
Ganību airene	0,27
Kamolzāle	0,10
Auzeņairene	0,25
Niedru auzene	0,26
Pļavas skarene	0,10
TAURINZIEŽI	
Sarkanais āboliņš	0,05
Baltais āboliņš	0,05
Lucerna	0,05
Austrumu galega	0,15
Bastarda āboliņš	0,05
Facēlija	0,05
Ragainais vanagnadziņš	0,05

Zemkopības ministrija

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

Kultūraugu sugas	t/ha
PĀKŠAUGI	
Zirņi	0,50
Lauka pupas	1,20
Lupīnas (dzeltenā, baltā, šaurlapu)	0,40
Vīķi	0,40
LABĪBA	
Mieži, vasaras	1,00
Kvieši, vasaras	1,10
Auzas	1,00
Griķi	0,40
Tritikāle, vasaras	1,00
Kvieši, ziemas	1,30
Rudzi	1,40
Tritikāle, ziemas	1,40
Mieži, ziemas	1,20

Zemkopības ministrija

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

Brīvprātīgu saistīto atbalstu par sertificētas sēklas kartupeļiem var saņemt, ja:

- no viena hektāra ir iegūtas un sertificētas vismaz **septiņas** tonnas sēklas kartupeļu.

Zemkopības ministrija

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

Attiecībā uz labības, stiebrzāļu un lopbarības augu shēmu, tiek ieviesta šāda norma:

- Ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla ir sertificēta citā Eiropas Savienības dalībvalstī, lauksaimnieks līdz nākamā gada 15. aprīlim iesniedz Lauku atbalsta dienestā attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegtu dokumentu par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15. aprīlim sertificēto attiecīgās sugas un šķirnes sēklu apjomu.

Zemkopības ministrija

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

- Valsts augu aizsardzības dienests līdz nākamā gada 15. maijam iesniedz Lauku atbalsta dienestā informāciju par lauksaimnieka kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15. maijam sertificēto attiecīgās sugas un šķirnes sēklu apjomu.
- Maksimālo hektāru skaitu, par kuru lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt atbalstu, nosaka, dalot sertificēto sēklu apjomu ar attiecīgās sugas un šķirnes sēklu ražības rādītāju.

Zemkopības ministrija

PALDIĒS PAR UZMANĪBU!